

หมุนไปกับโลกผลิตภัณฑ์สุขภาพ

นิรัตน์ เตียสุวรรณ
นักวิชาการอิสระ

เรื่องความงามเป็นเรื่องที่ไม่เข้าใครออกใคร ดังเช่นสุภาษิตที่ว่า **“ไก่งามเพราะขน คนงามเพราะแต่ง”** ยังเป็นสุภาษิตที่ยังคงใช้ได้มาจนถึงปัจจุบัน แม้เดี๋ยวนี้อาจจะเปลี่ยนเป็น “ไก่งามเพราะขน คนงามเพราะมีด (หมอ)” แต่เครื่องสำอาง ก็ยังเป็นสิ่งที่ขาดไม่ได้ ไม่เชื่อลองเปิดกระเป๋าถือของสุภาพสตรีดู จะพบว่า มีเครื่องสำอางไม่น้อยกว่า 3 ชิ้นในนั้น บางคนกระเป๋าหนักมาก จนเข้าใจผิดว่าพกเตารีดติดตัวด้วย

เครื่องสำอางที่วางจำหน่ายในท้องตลาด และที่โฆษณาขายออนไลน์นั้นมีเยอะมาก และนับวันจะมากขึ้นเรื่อยๆ ซึ่งเจ้าของแบรนด์เองก็ไม่จำเป็นที่จะต้องมีโรงงานผลิตเอง เพราะมีผู้ผลิตที่คอยจัดการให้ ทำหน้าที่เรื่องการตลาดอย่างเดียว เครื่องสำอางที่ออกมาใหม่ๆ มักจะโฆษณาว่าผสมสารสกัดจากธรรมชาติ อย่างเช่น โสมป่าเกาหลี ทานาคา ซึ่งอย่างนี้ถือว่ายังธรรมดา ในขณะที่บ้านเราพยายามส่งเสริมเรื่องการใช้พืชสมุนไพรมาพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ ทั้ง อาหาร ยา เครื่องสำอาง ก็คงจะเห็นเครื่องสำอางที่ผสมสารสกัดจากพืชต่างๆ ออกมาอีกมากมาย แต่ที่ไม่ธรรมดานั้นคือ

หอยทาก บ้านเราหลายๆ คนมักไม่ชอบและกลัวหอยทากมาก ไม่นิยมนำมาบริโภค แต่ขณะในต่างประเทศมีการบริโภคหอยทากอย่างแพร่หลาย เช่น ชาวฝรั่งเศสในภัตตาคารเวลาเสิร์ฟอาหารก็ต้องวางเปลือกหอยทากประดับไว้บนจานด้วย จะได้รู้ว่าทำมาจากหอยทากจริงๆ บ้านเราก็มีโรงงานผลิตหอยทากกระป๋องส่งออกนอก ส่วนเมือกหอยทากมีโปรตีน glycolic acid และ elastin หอยทากจะหลั่งสารพวกนี้ออกมาเพื่อป้องกันผิวตัวเอง ไม่ให้โดนบาด ป้องกันแบคทีเรีย และแสงยูวี เขาว่าอย่างนั้น (ที่มา :http://www.siamsnail.com/th/slime)

น้ำมันจากขนแกะ หรือเรียกว่า Lanolin แกะจะหลั่งออกมาเพื่อให้ขนตนเองกันน้ำได้ เมื่อมีการตัดขนแกะเขาก็เอาขนแกะที่ตัดออกมาไปเข้าเครื่องบีบดัดได้เป็นน้ำมัน Lanolin มีการนำมาผสมในโลชั่นบำรุงผิว ลิปสติก บาล์มทาก้นเด็ก ที่จริงเรื่องนี้เรารู้มานานแล้ว โดยเฉพาะคนที่เคยไปเที่ยวออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ หรือประเทศที่เขาเลี้ยงแกะกันเยอะๆ (ที่มา : https://www.1best-shop.com/lanolin)

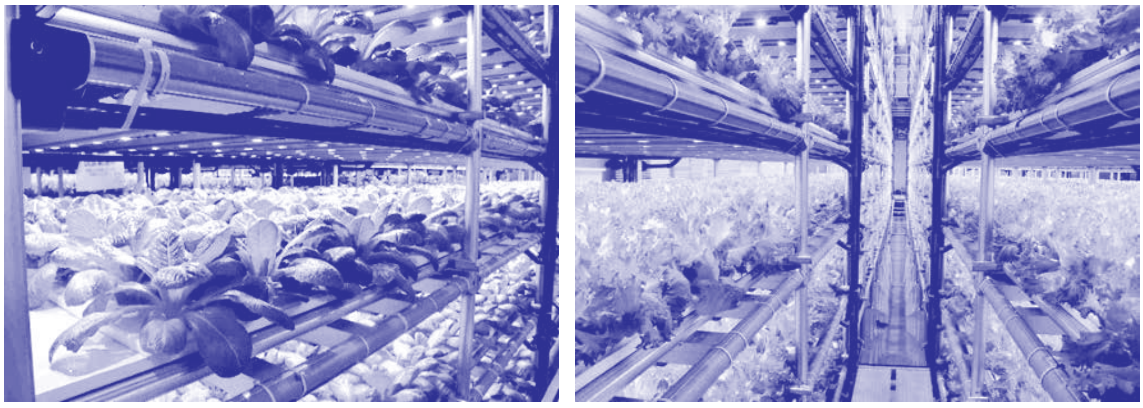
แต่ที่เพิ่งจะรู้ก็คือ “เกล็ดปลา” ไม่น่าเชื่อว่ามีการนำมาใช้ในเครื่องสำอาง เช่น ลิปสติก น้ำยาทาเล็บอายชาโดว์ ทำให้เกิดเป็นประกายแวบวับ ที่เป็นเช่นนี้เพราะในเกล็ดปลามี “Guanine” อ่านว่า “กวานีน” ซึ่งเป็นองค์ประกอบหนึ่งใน DNA และ RNA ผลึกของกวานีนเป็นเหลี่ยมซ้อนกันเป็นชั้นๆ สะท้อนแสงจากชั้นหนึ่งไปชั้นหนึ่งเลยทำให้ดูเป็นประกายเหมือนไข่มุกนั่นเอง

ถ้าเราอาหารเป็นพิษ เมา หรือแพ้ท้อง แล้วอาเจียนออกมา มีใครคิดจะเอาไปทำประโยชน์อะไรไหม คงไม่มีแน่ แต่ถ้าวาฬอาเจียนออกมา เหมือนห่านออกไข่เป็นทองในนิทานสำหรับเด็กเลย สิ่งที่วาฬอาเจียนออกมาเขาเรียกว่า “Ambergris” เป็นสิ่งที่มีค่ามาก น้ำหอมแพงๆ ก็ใช้ Ambergris นี้เพื่อให้น้ำหอมติดผิวหนังเราได้ทนนาน แต่อย่างว่าทะเลออกกว้างใหญ่ไพศาล กว่าวาฬจะอ้วกออกมาให้เชยชม เก็บเอาไปขาย โอกาสก็น้อยมาก

“ไข่ขาว” คนที่อยากทานไข่แต่กลัวโคเลสเตอรอล ก็จะเลือกทานแต่ไข่ขาว ไข่ขาวไม่ได้มีประโยชน์แค่สำหรับเป็นอาหารเท่านั้น แต่สาวๆ มีการเอาไข่ขาวมาผสมน้ำมะนาวมาสก์หน้าให้เต่งตึง ไข่ขาวจะเหนียวๆ แต่พอแห้งมันจะหดตัวได้เยอะ หน้าเราก็เลยรู้สึกตึง มีการเอาไข่ขาวมาเป็นส่วนผสมในเครื่องสำอาง

ไม่น่าเชื่อว่ามีการเอาแมลงมาเป็นส่วนผสมเครื่องสำอาง อย่างแมลงเต่าทองที่ชื่อว่า “Cochineal Beetle” มีการเอาไปผสมเครื่องสำอาง อย่างเช่น น้ำยาย้อมผมและลิปสติก ถ้าอ่านบนฉลากดูส่วนประกอบเจอคำว่า “Carmine” ก็ใช่เลย (บางทีก็เรียกว่า Crimson lake หรือ Cochineal) คนที่แพ้สารตัวนี้ นอกจากหยุดใช้เครื่องสำอางที่มี Carmine เขาว่ายังต้องหลีกเลี่ยงการทานอาหารที่มีการย้อมสีแดงด้วย เพราะบ่อยครั้งที่พบว่า มีสารนี้ผสมอยู่ด้วย สำหรับเครื่องสำอางที่ฉลากระบุ “pigment brown 6” หรือ “pigment red 101” ก็คือ ferrous oxide

เมื่อเย็นวันที่ 21 มีนาคม 2561 ดูรายการเดินหน้าประเทศไทยของ คสช. เรื่อง โรงงานปลูกพืช หรือ Plant Factory ทำให้เห็นวิวัฒนาการของการปลูกพืชที่กำลังจะเปลี่ยนไป เพราะระบบการปลูกจะเป็นระบบที่ค่อนข้างปิด (ดังภาพที่ 1) มีการควบคุมสภาพแวดล้อม ไม่ว่าจะเป็น แสง อุณหภูมิ ความร้อน ปริมาณคาร์บอนไดออกไซด์ และสารอาหาร เรียกว่า ฤดูกาลไม่มีผลต่อการปลูกพืชอีกต่อไป และไม่ต้องใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ผลผลิตที่ได้ก็มากกว่าการปลูกด้วยวิธีธรรมชาติ บางคนบอกมันก็คือ Greenhouse ดีๆ นี่เอง จะว่าใช่ก็ใช่ แต่ก็ไม่ใช่ซะทีเดียว เพราะ Greenhouse เราคุมได้แค่ระดับหนึ่งเท่านั้น ยังได้รับผลกระทบจากฤดูกาลที่เปลี่ยนไป การเสื่อมของสภาพดิน การใช้สารเคมี แถมต้องใช้พื้นที่เยอะ ขณะที่ Plant Factory สามารถปลูกได้ในปริมาณที่มาก โดยปลูกซ้อนๆ กัน เป็นคอนโดมิเนียม

ภาพที่ 1 โรงงานปลูกพืช หรือ Plant Factory

ที่มา : **https://www.kehakaset.com/newsactivities_details.php?view_item=347**

ประเทศที่มีการปลูกด้วยวิธีนี้กันมาก ก็คงต้องเป็นประเทศที่เขาขาดแคลนที่ดินจะเพาะปลูก อย่างประเทศญี่ปุ่น สิงคโปร์ ที่อเมริกา ยุโรป ก็มีการปลูกกัน ด้วยการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ปัจจุบันเขาสามารถผลิตผักได้มากกว่าการปลูกบนดินถึง 100-300 เท่า แต่ใช้พื้นที่น้อยกว่ามาก เพียงแค่ 10% น้ำก็ใช้น้อยกว่า เพียง 1% แรงงานก็ใช้เพียง 1% Plant Factory มีทั้งที่เป็นระบบปิดแบบใช้แสงจากดวงอาทิตย์หรือแสงประดิษฐ์ และระบบแบบผสมผสาน (Hybrid) เช่น ใช้แสงประดิษฐ์ร่วมกับแสงจากดวงอาทิตย์ หรือ ระบบไม่ปิดสมบูรณ์มีการถ่ายเทอากาศจากภายนอกได้

บ้านเราไม่รู้ว่ามี Plant Factory กี่โรง แต่ที่ญี่ปุ่นเมื่อปี ค.ศ. 2014 ก็มีถึง 170 โรง ถือว่าเป็นประเทศที่มี Plant Factory มากที่สุดในโลก ซึ่งมี 10 โรง ที่ผลิตผักกาดหอมได้ถึงวันละ 10,000 ต้น แต่ละโรงงานจะปลูกผักเป็นชั้นๆ ขึ้นไป 10-15 ชั้น ถ้าคิดเป็นเนื้อที่ก็เท่ากับ 1,500 ตารางเมตร อาคารจะมีฉนวนกันความร้อน กันอากาศ ไม่มีหน้าต่าง แต่ละชั้นจะมีแปลงปลูก มีแสงสว่าง มีอุปกรณ์ผลิตคาร์บอน-ไดออกไซด์ อุปกรณ์ให้สารอาหาร ระบบปรับอากาศ ระบบควบคุมสิ่งแวดล้อม อุปกรณ์ฆ่าเชื้อ อุปกรณ์ควบคุมการไหลเวียนอากาศ อุปกรณ์เพาะเมล็ด พืชที่มีการปลูกก็จะเป็นพวกผัก สมุนไพร ที่มีขนาดไม่สูงมาก เนื่องจากแต่ละชั้นที่ปลูกจะมีความสูงเพียง 30-40 ซม. ผลไม้ที่จะปลูกโดยวิธีนี้ก็เห็นจะมีแต่สตรอเบอร์รี่

ผักผลไม้ที่ปลูกด้วยวิธีนี้ คงต้องเลือกที่ขายได้ราคาดีหน่อย เพราะต้นทุนในการทำโรงงานคงไม่ใช่ถูกๆ ต้องเอาระบบอิเล็กทรอนิกส์มาช่วย ให้สมกับการเป็น Thailand 4.0 ไม่อย่างนั้นจะเรียกว่า Smart Farming ก็คงลำบาก ดูแล้วปัญหาเรื่องขาดแคลนวัตถุดิบอย่างพวกสมุนไพรบางอย่างน่าจะหมดไป ราคาของสินค้าที่เราคิดว่าจะแพงขึ้นมาก อาจไม่เป็นอย่างที่คิดก็ได้ เพราะสามารถยกฟาร์มมาตั้งอยู่ใจกลางเมืองได้ ลดค่าใช้จ่ายด้านการเก็บเกี่ยวและขนส่ง สินค้าก็สวยงาม มีคุณภาพดี ไม่มีการปนเปื้อนยาฆ่าแมลง เชื่อว่าถ้ามี Plant Factory ในไทยมากๆ จะส่งผลดีทั้งต่อเกษตรกรไทย สุขภาพของประชาชน และเศรษฐกิจของประเทศ